

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ

(Σχέδιο του κ. Γ. Γρηγόρη)

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ**ΤΟΥ ΠΩΛ ΕΡΒΙΕ****Η ΒΕΝΤΕΤΤΑ**

Γονατισμένη πλάι στο αιματοφόρο πτώμα του μοναχογιου της, η γρηιά Σαβέρια, τραβούσε τα μαλλιά της, θογγούσε κι έσχιζε τα μαυροκίτρινα μάγουλά της.

Καί τα ξερά της χείλη αλαφρότετρα καθώς μοιρολογούσε: —Ω, παιδί μου... Τό χέρι σου είνε παγωμένο πειά... Τά δμορφα μάτια σου θολά, και τό αίμα τρέχει σάν ποτάμι απ' την πλγή σου!... "Ορσο, αγαπημένο μου παιδί!... Σε σκότωσαν, μονάχο μου καμάρ!... Καταραμένος νάνε, ό φονιάς σου!... Καταραμένος νάνε, ό άτιμος Μισελέττο!... "Αχ, ποιόν θόχη στήριγμά της τώρα ή γρηιά μάννα σου, παιδί μου "Ορσο; Έσκυψε πάλι ή δύστυχη μάννα πάνω στό πτώμα του παιδιού της και περιεργαζόταν—σάν άσπθλακωμένη απ' τον σπαραγμό της—την πλγή που άνοιξε ή δολοφονική σφαίρα του Μισελέττο, στό στήθη του άμοιρου παλληκαριού...

—Θεέ μου, είμαι τρελλή απ' τον πόνο μου! Θόγγησε πάλι ή γρηιά - Σαβέρια. Νά σέ θλαστημήσω;... Συχώρα με, Θεούλη μου, μά γιατί νά μου πάρης τό παιδί μου;... Δέν έχω κανέναν στόν κόσμο, ούτε και γιά νά τιμωρήση ακόμα τον άτιμο δολοφόνο του!

—Κι' έγώ;... Τι είμ' έγώ;... Μά ξεχάσασ έμένα, γρηιά-μάννα; Σκίρτησε στό άκουσμα της φωνής αυτής ή Σαβέρια και σήκωσε τό κεφάλι της άπότομα.

Μιά λυγρή, μελαχροινή, πανώρια κοπέλλα, στεκόταν αντίκρού της, άκουμπισμένη λίγο πιο πέρα στον κορμό της γέρικης καστανιάς...

"Ήταν σουούπου, τό σκοτάδι άπλωνόταν σινι... γιά άπάνω από την πένθιμη έκβη σκηνή κι' όμως ξεχώριζε καλά ή άπαισία χλωμάδα του προσώπου της νέας κ' ή άστραπές των μαύρων ματιών της ραινότουσαν πιο λαμπερές...

—Εσύ είσαι, Στέλλα;... μουρμούρισε έκθαμβη ή Σαβέρια. Και τί θέλεις εσύ, εδώ;

—Έδωσα την καρδιά μου στό παιδί σου, γρηιά-μάννα! άποκρίθηκε άγρια ή Στέλλα. Κ' ή καρδιά μου αυτή, στάζει αίμα τώρα γιά τον χαμό του, όπως αίματοσταλάζει κ' ή δική σου!... Και τά δάκρυά μου δέν θά στερεύουν, άν δέν χύσω τό αίμα του Μισελέττο γιά εκδίκηση!

—Αχ, σ' εύχαριστώ, καλή μου κόρη! στέναξε μ' άνακούφισι ή Κορσικανή γρηιά. Φίλησέ με, γιά τον καλό λόγο που μου είπες... Βάλασμο στάλαξες, κοπέλλα μου, στην ψυχή μου!... "Ήσουν άξια εσύ, νά γίνης γυναίκα του παιδιού μου!

"Ή Στέλλα, τρομαχτική στή γούλη της και στή χλωμάδα της τώρα, γονάτισε μπρός στό άμοιρο κορμί του αγαπημένου της... Κόλλησε τά χείλη της σ' άγχρωμα και ψυχρά του χείλη, μισοκλείνοντας άργά-άργά τά βλέφαρά της...

"Ύστερα τινάχτηκε όρθη κ' είπε με σφιγμένα δόντια:

—Φτάνουν τά δάκρυα... "Έχουμε μιά ζωή όλό-

κληρη μπροστά μας, γιά νά τ' όν κλαίμε, γρηιά μάννα!... Φεύγω. "Ή εκδίκηση με κράζει... Δέν θά με ξαναβίης μπροστά σου, άν δέν θάψω τά νύχια μου στό αίμα του φονιά!

Βιαστική ύστερα, χωρίς νά έστομισή άλλη λέξι, χώθηκε στό σκοτεινό και πυκνοφυτεμένο δάσος, πλάι της, κι' έξαφανίστηκε...

Πέρασαν αρκετές ήμέρες.

"Ένα πρωί, ό Μισελέττο που είχε πάρει τά θουνά κ' είχε γίνει ληστής έπειτ' απ' τό φόνου που έκανε, έβγαине από μιά έξοχική καλύβα ποιμένων και τραβούσε προφυλαχτικά πρός τό δάσος του Μόντε-Μουρράζια. Ξαφνικά όμως σταμάτησε, γιατί είδε νάρχεται πρός τό μέρος του μιά λυγρή κοπέλλα.

Παρ' όλη τη χλωμάδα, τη νεκρική σχεδόν χλωμάδα του προσώπου της, τη γνώρισε άμέσως κι' έκθαμβος τη ρώτησε:

—Πού πάς από δώ, Στέλλα;

—"Α, σέ ζητούσα Ξέρεις, Μισελέττο!

—"Αλήθεια; Ξεφώνισε με λαχτάρα ό ληστής. Δέν φαντάζεσαι πού εύτυχημένο με κάνουν τά λόγια σου αυτά!... Ξέρεις πού σ' αγαπώ και πόσες φορές σέ θερμοπαρακάλεσα νά γίνης γυναίκα μου!... Έσύ όμως διαρκώς άρνιόσου, χωρίς τουλάχιστον νά μου ξεγηγής και τό λόγο!... Θά θελήσης, άραγε, σήμερα;

—Θά τό ίδουμε αυτό! μουρμούρισε αινιγματικά ή κοπέλλα. Και με άγρια προσπάθεια, κατόρθωσε νά του χαμογελάση!

"Έξאלλος από εύτυχία ό ληστής, άκούμπησε στό μακρύ του όπλο και με φωνή θαθεία, άλλα και τρεμουλιαστή από συγκίνηση, της είπε:

—Θά σου εκμυστηρευτώ κάτι, Στέλλα... "Ή αγάπη μου γιά σένα, μ' έκανε φονιά... "Υποπτεύομαι, ότι ή άρνήσεις σου στην πρότασί μου είχαν άφορμή τό ότι αγαπούσες τον "Ορσο!... "Ότι και νά συνέθη τώρα, άς τό ξεχάσουμε!... Ζήλευα πολύ... Νόμιζα πως τον αγαπούσες και τά σπλάχνα μου θεριζόντουσαν απ' τό μαρτύριο... "Αλλά τώρα, γιά νάσαι κοντά μου, θά πήθεις δέν τον αγαπούσεις!...

"Τράθηξε απ' τη μέση του τό γεμάτο με κρασί φλασκι του, τό άπλωσε στην κοπέλλα και πρόσθεσε:

—"Έλα, Στέλλα μου!... Πιές απ' τό φλασκι αυτό, έτσι για άρραθώνα της αγάπης μου!... Γιατί μ' αγαπάς, θεάρα, ε;... "Έλα!... Θά φύγωμε από δώ!... Θά πάμε στή Σαρδηνία, νά ήσσουμε ήσυχα κι' εύτυχισμένα εκεί!... Πιές!

—Πιές εσύ πρώτος, Μισελέττο! είπε με κρυφή λαχτάρα ή Στέλλα.

"Ό κακοτύπος, τυφλός απ' τη χαρά του, έφρεσε τό φλασκι στό στόμα του κι' άνάρριξε πίσω τό κεφάλι του γιά νά πιή...

Μά ενώ έπινε, γοργή ή Στέλλα, τράθηξε απ' τά στήθη της ένα μακρό σιτέλλετο και με μιά

αδραπρακία κίνησι το θύσιε ως τη λαθή στο λαργύγι του λη-
στού...

"Ένα κύμα όρημητικό αίματος, ζεπετάχτηκε άπ' τή φριχτή πλν-
γή και τής έβασε τά χέρια και τό πρόσωπο. Κί' ό ληστής, μου-
γκρίζοντας σάν έβδι πού τό σφάριον, άνοιξε διάπλατα τά χέρια
του και εσπλώθηκε θορακιά στό χλόη...

"Η Στέλλα, λάμποντας άπό μιά άγρια χαρά κί' άπό άνακού-
φισι, έσκυψε στό πάτωμα γονατίζοντας... "Έπιασε τό βελί του χέ-
ρι, άναοήκωσε τό φαρύ άσνί και του κλειώνοντας τά μάτια της
—άπό άθέλη φρική—έβκοψε σύρριζα άπ' τόν άγκώνα!

"Υστερα τινάχτηκε όρθή... Δέν έβριξε ούτε μιά ματιά στό αι-
ματόλουστο κί' άκρωτηριασμένο πώμα του κακούργου... Κρα-
τώντας τό κομμένο χέρι του κάτω άπ' τήν ποδιά της και σφίν-
γοντας τό ματωμένο σιτέλιό της, χώθηκε μέσα σέ μιά λόχμη
για νά κρυφτή εκεί ως τό θράδυ...

"Η νύχτα ήρθε, ύστερα άπό ώρες άτελείωτης άγωνίας για
τή ηουδιόφινη κοπέλλα... "Ήταν νύχτα ψυχρή, σκοτεινή κί' ό
θορηξάσ ούρηλιεξ πένθημα άνάμεσα στό δένδρο του δάσους...

Τότε βγήκε άπ' τή λόχμη της ή Στέλλα, και μέ θήμα σερά-
μενο κώθηκε πιο θαθεσί τό άπαισι δάσος... "Αδιαφορούσε για
τό κλάψιμο του άνέμου και για τούς νεκρικούς θρήνους τών νν-
χτοπυλιών... Βάδιζε... Βάδιζε...

Βάδιζε πρós τό χωριό Φικιάς...

Μεσάνυχτα... "Η Στέλλα σταμάτησε μπρός στην πόρτα μιάς
χαμοκαλύδας, άπ' τις πρώτες στην άκρη του χωριού κί' έξαν-
τλημένη, θογγώντας άπ' τόν κόπο, χτύπησε...

—Γρηά-μάννα, άνοιξε μου!... Είμ' εγώ, ή Στέλλα!

"Άίγες στιγμές, άκούμα... "Η Σαθέρια άνοιξε έπιτέλους, άλλή
ή πνοι του άνέμου έσπασε τό μικρό λυχνάρι της...

"Η Στέλλα μπήκε, ψαχουλεύοντας μέσα στό πηχτό σκοτάδι...
Ξανάκλεισε την πόρτα της χαμοκαλύδας, την άμπάρωσε κί' ή
γρηά Σαθέρια άναψε τό λυχνάρι πάλι...

—Μπα;... Τι είν' αυτό; ξεφώνισε...

Κί' έσκυψε στό πάτωμα τό χωματένιο, όπου
κοίτονταν τώρα τό φριχτό έκείνο χέρι, μαυροκί-
τρινο άπ' τόν θάνατο κί' άπ' τις ξερές αιματη-
ρές κηλίδες, άπαισι με τά ασυασμένα 'ερα
τό δάχτυλα...

—Τί είνε;... Είνε τό χέρι του φονηά! μουρ-
μούρισε ή Στέλλα. Δέν σττάζαζε, ότι θά πάρο
πισω τό αίμα του "Ορο;

"Ανατριχιασμένη στην άρχή ή γρηά-Σαθε-
ρια, γαληνεμένη τώρα άπό μιά άγρια χαρά,
κούταζε κατάματα τη θουθή κοπέλλα και τής
έπιπε:

—"Υστερα θά σέ φιλήσω και θά σέ π'ν κόρη
μου!... Πρέπει πρώτα νά έσρκίω τό ότιμο έ-
κείνο χέρι, ποβόκομε τη ζωή που χάρισα εγώ
τό γυό μου!...

"Έσκυψε σέ μιά γωνιά, σήκωσε ένα θεμα κλη-
ματόθερες ξερές, έκρυψε στην ποδιά της
το κομμένο χέρι και βγήκε άπ' την καλύδα της.
Κατάκοπη ή Στέλλα, την άκολούθησε ώστόσο,
μην ξεροντας τί σκόπευε νά κάη...

Σιωπήλες, θάσιονα πλάι-πλάι άρκτη ώρα, άνάμεσα τό ζο-
φερό σκοτάδι και στό κλάψιμο του θορηξά...

"Έφτασαν σ' ένα σταυροδρόμι...

—'Εδδ πρέπει! μουρμούρισε ή γρηά-Σαθέρια, και στάθηκε...

"Έβριξε τις κληματόθερες καταμεσής στό σταυροδρόμι, άνα-
ψε μιά δυνατή, φλογόβολη φωτιά κί' έβριξε άπάνω της τό νε-
κρικό έκείνο χέρι... "Υστερα, συνδουλίζοντας διαρκώς τη φωτιά,
μουρμούριζε—διαρκώς έπίσης—άκατανόητα έξόρκια και πηχτά ξε-
φωνητά...

"Η Στέλλα, ανατριχιασμένη σύγκορη άπ' τη διαβολική, την
καταβροία έκείνη σκηνή, έτρεμε κί' έκλαιγε... έτρεμε κί' έκλαι-
γε... θουθή...

"Η τελευταία λάμψη τής φωτιάς, έσπασε κί' αυτή... "Ο άερας
άρχισε νά ουνεπαίρη και νά σπράχνη μακρως τις στάχτες και
τις σπιθες... Κί' ή γρηά-Σαθέρια έπαψε τά έξόρκια της.

Κλώπιανε ύστερα μέ άγρια χαρά τό μισοκαθουριασμένο λεί-
ψανο, τό τινάζε πέρα κεί στό κοντινό χαντάκι και μουγκρισε:

—Στέλλα! Κ ό ρ η μου!... "Ελα νά σέ φιλήσω!... Και πάμε ύ-
στερα στό φτωχοκάλυδό μου, νά κλάψουμε και νά μοιρολογή-
σουμε τό γυό μου!...

—"Ορο, σ' αγαπούσα... Σε λάτρευα... Συχώρα με, Θεέ μου...
Τόν αγαπούσα... και... γι' αυτό... τό
πήρα έκδίκησι... για τό χυμένο, τό άδικου-
μένο αίμα του!...

Αυτά μουρμούρισε, σάν μισοπεθαμένη,
ή Στέλλα.

Κί' άπλωσε τό χλωμό και παγωμένο μέ-
τωπό της στό στεγνά κί' άσαρκα χείλη της
γρηά-Σαθέριας!

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

—Κατόν της τελευταίας πολέμορης δίσης για τη δολοφονία του
ύιο Λίντμπεργκ, ή άμερικανική κυβέρνησης εξέδωσε ένα νόμο, σύμ-
φωνα με τόν όποιο στό έξήτ τά πρακτικά τών διαφόρων Κακουργη-
δικείων θά κρατούνται φρονολητικάς.

—Ειδικά μικρόφωνα θά είνε τοποθετημένα μπροστά στην έξορα τών
δικαστών, τού εισαγγ'λέως, τών ένόρκων, τών δικηγόρων, στό έδα-
φιο του κατηγορουμένου και στό μικρό κηλίδιωμα, όπου κάθηται ό
μάτορες όταν δίνουν την κατάθεσί τους ένώπιον του δικαστηρίου.

—Τά μικρόφωνα αυτά θά παραλαμβάνουν τη φωνή του έκάστοτε
όμιλούντος και θά την μεταφέρουν δι' ηλεκτρονικό σύστημα σ' ένα
πλανιόν δομάτιο, όπου θά λειτουργή άδιακόπως τό μηχανήμα της
φρονοληρίας και ή φωνή θ' άποτυπώνται πάνω σέ μιά μέταλλη τα-
νία.

—"Η τανίες αυτές θά κρατούνται κατόν τών άρχείων τών δικασ-
τηρίων ως πληρη και λεπτομερή πρακτικά τών διαφόρων δικών, χω-
ρίς τόν κίνδυνο νά φθαρούν.

—Ένας κάτοκος της 'Ιταλικής πόλεως Τορέντο, ήλικίας 54 έτών,
άστεγος και άνεργος, είχε καταδικασθή σέ όμημο φυλάκισι επί αλη-
τείε.

—"Όταν όμως εξέτισε την ποινή του και βγήκε από ημερών από τη
φυλάκι, έβδε ότι έκινούντο νά πεθάν άπό την πείνα και τό κρύο.

—Παρουσιάστηκε λοιπόν σ' ένα άστυνομάκ τμήμα και παρακάλεσε
νά τον ξαναστείλουν...στη φυλάκι! 'Επειδή δε ό άρμόδιος άστυνόμος
άρνούνταν νά ικανοποιηθι την παράβυσή αυτή άταιρησί του, ό άλλης
έκείνος, χωρίς νά χάση καρφ, άρπάξε τό ξίφος ενός παρευσομέ-
νου καραμινιέρου κί' άρριξε νά χτυπά μ' αυτό τόν άστυνομο κατα-
κέφαλα!

—'Ετσι εξασφάλισε την επάνοδό του στη φυλάκι
και μάλιστα για άρκτό διάστημα!

—Τό άποροστοκό της Βιέννης άνεκοίνωσε δι-
στην περιοχή της πόλεως Γκούτεμπεργκ, έγινε δρατή
κατά τό μεσονύκτιο της 25ης πρós την 26ην Μαρ-
τίου μιά τεραστία πυρην σφαίρα, ή όποία διάσχισε
μέ άδραπρακία ταχύτητα τόν ούρανό. Κατόν δια-
ερέθηκε σέ πολλά κομμάτια, τά όποια έπεσαν στη γή.

—"Ήταν ένας διάτορος αερόπλοος, ό όποιος κατά
την πτώσι του άφνε πίσω του μιά φωνητή ούφη.

Τόσο δε έκτυπωτικό ήταν τό φως της ούφης του αε-
ροπλοίου αυτού, ώστε οι πετεινοί του Γκούτεμπεργκ άρ-
χισαν νά λαλούν, νομίζοντας ότι είχε ξεμερούσει!...

—Στό Νόρφολκ της 'Αγγλίας αυτοετόνησαν πρδ ή-
μερών τρισφώνους δύο νεαροί έπιστημονες, ό ένας
μηχανικός κί' ό άλλος όδοντοίατρός, οι όποιοι, όπω;
έξακρίβωσαν ή άστυνομία, ήσαν μέλη του σπύδου
'Αποκρίτων 'Επιστημών.

—'Από ένα κοινό γράμμα που άφησαν οι δύο αυτό-
χρητες άπεκαλήψθη, ότι προέβησαν στό διαβόλιό τους
αυτό γιατί έπίστευαν στη θωρία της μετεμηνιστώσεως και γιατί ήθελαν
νά εξηχνιάσουν τό μυστήριό της.

—Σύμφωνα με μιά τελευταία στατιστική της άρμόδιας ύπηρεσίας
του Ουάσιγκτων, οι έρηνθροδέμοι 'Ινδοί που ζουν σήμερα στην 'Αμε-
ρικη άνέχονται σέ 314.000, ενώ όταν απέδιδάθη εκεί ό Χριστόφορος
Κολόμβος δέν ήσαν περισσότεροι άπό 250.000.

—Οι έρηνθροδέμοι όμως της εποχής τό Κολόμβου ήσαν δια καθα-
ρόταμο, ενώ από τούς συγχρόνους μόνάχα 100.000 περίοιο είνε καθα-
ρόταμοι. Οι άλλια προέχοντα εξ έπιμείας έρηνθροδέμοι μετά λευκών
ή φαιρών.

—Ο Ζωολογικός Κήπος του Λονδίνου έπινοτήσθη τελευταία μέ έναν
μεγαλακρετή πετεινό, ό όποιος άγοράστηκε από έναν κτηνοτρόφο του
Μπλουένς 'Αύρες, αντί 5.000 λιρών!

—"Ο παρόδοτος αυτός πετεινός έχει ούρα μικρούς 3.63 μέτρον! Προ-
έρχεται δε άπό διασταύωσις φασαυιά και κότας.

—Ο Γερμανός μαθητής της Ψυχολογίας Κίλγκερμαν, κατόν μα-
κράς παραμονής του στη Γουίνεα, άνεκοίνωσε πρδ ήμερών στην 'Ακα-
δημία 'Επιστημών του Μονάχου ένδιαφέρουσες παρατηρήσεις πρδ της
φύλης τών Νέγκρον.

—Μεταξύ τών άλλων άνεκοίνωσε ότι τά παιδιά τών Νέγκρον δέν
γεννώνται μαύρα, αλλά ή έπιδερμύς τους μαυρίζει με την πάροδο του
χρόνου.

—Ένα παιδί Νέγκρον, όταν γεννηθή, έχει τό έλιο ακριβώς χρώμα μέ
ένα νεογέννητο λευκόν γοέονο. "Υστερα από δύο βδομάδες, τό δέρμα
του παίρνει μιά σκούρα άπόχρωση, σχ'δόν ήλιά. Κατόν τού χρώμα του
γίνεται άνοκτό καστανό και διατηρείται έτσι επί 2—3 μήνες. "Όταν δε
τό παιδί συμπληρώσει τούς 3ξη μήνες από τη
γέννησί του, τότε τό δέρμα του άρχίζει νά μαυ-
ρίζη!...

"Η Ρωσία, περισσότερο άπό κάθε άλλη χώρα,
ύποφέρει άπό την πληθώρα τών λύκων. 'Έχει β-
πολογισθή ότι στην προπολεμική Ιδύς Ρωσία
ζούσαν παραπάνω άπό διακόσιες χιλιάδες λύκων!

Ο ΣΥΛΛΕΚΤΗΣ

